

Обавештење за медије

Позивамо вас да медијски испратите отварање нове изложбе Природњачког музеја у
Галерији Природњачког музеја, Мали Калемегдан 5, Београд

„Пут на Месец“

у петак, 26. јула 2019. године у 19 часова.

Аутор изложбе је Милош Јовић, виши кустос.

На отварању ће говорити г-дин Давид Вујић, један од седморице научника српског порекла који су учествовали у мисији „Аполо 11“, инжењер и званични портпарол америчке свемирске агенције НАСА и програма „Аполо 11“

и

г-дин Бошко Чолак-Антић, добитник награде Радио Београда за пренос првог човековог слетања на Месец 1969, као и добитник специјалне награде америчке свемирске агенције НАСА за најбоље праћење и коментарисање летова на Месец из програма „Аполо“ у медијима ван енглеског говорног подручја.

Пре тачно педесет година живот је са наше планете први пут закорачио на суседно, до тада пусто небеско тело. Поводом овог великог корака за човечанство – слетања људи на Месец, Природњачки музеј користи прилику да Вас подсети да природа није ограничена на Земљу, већ обухвата читав свемир. Космички закони управљају и нашем планетом.

Прво путовање на Месец је један од оних пресудних догађаја који ослобађају машту и шире видике до неслућених размера. Изложба стога представља и омаж детињству припадника „Генерације X“ – сновима, жељама, играчкама и усхићењу који су обележили животе данашњих 40+ годишњака. Ново сазнање је проширило хоризонте и донело осећај пространства и слободе на обали космичког океана у чијем ритму пулсира живот на Земљи.

Изложба

Изложба приказује утицај Месеца на разне становнике Земље. Ова комплексна тема обрађена је у четири изложбене целине: О Месецу и Земљи, О Месецу и Земљанима, Истраживања Месеца и Месец у нашим очима.

Месец има значајан утицај на биљни и животињски свет на Земљи, као и на бројне процесе у природи. Биолошки ритмови који прате Месечеве мене, циркалунарни ритмови, утичу на раст, размножавање, исхрану, кретање, оријентацију и понашање многих организама. Посетиоци изложбе могу да ступе у простор шуме, плаже, коралног гребена или кокпита лунарног модула, присете се врхунских уметничких дела инспирисаних Месецом или се укључе у потрагу за митовима и легендама који су вековима обележавали живот људских заједница широм планете Земље.

nhmbeo.rs

Изложени су посебно вредни експонати почев од оригиналних фрагмената Месечевог тла – лунарног базалта, затим застава СФРЈ коју је носила на Месец и вратила на Земљу посада Аполо 17; реплика плакете коју је посада Аполо 11 оставила на месечевој површини 20.07.1969, поклон астронаута Нила Армстронга, Мајкла Колинса и Едвина Олдрина Јосипу Брозу Титу; реплика кугле детониране на површини Месеца 14. септембра 1959. године када је прва беспилотна летилица Луна 2 доспела на Месец, поклон Никите Хрушчова Јосипу Брозу Титу, 1962. и други.

Део изложбе посвећен је митологији и симболици Месеца у бројним цивилизацијама и културама кроз историју, као и улози Месеца у окултним наукама, езотерији или поп култури.

О Месецу

Месец је једини Земљин природни сателит и уједно њено најближе небеско тело. Иако је Месец највећи и најсветлији објекат на ноћном небу, то је небеско тело које не емитује светлост, а њега директно обасјава Сунчева светлост. Пречник Месеца износи 3474 km, а његова просечна удаљеност од Земље 384400 km. Месец је мањи од Земље по маси (81 пут), површини (13,5 пута) и обиму (3,7 пута), као и по гравитационој сили (шест пута). У нашем Сунчевом систему, од Месеца су већи само сателити Јупитера (Ганимед, Калисто и Ио) и Сатурна (Титан).

По свом саставу Месец је веома сличан Земљи. Месечева кора састоји се од различитих елемената, укључујући уранијум, торијум, калијум, кисеоник, силицијум, магнезијум, гвожђе, титанијум, калцијум, алуминијум и водоник. Површина Месеца је углавном глатка, прекривена реголитом, материјалом који је настао од уситњених остатака метеорита, комета, астероида и космичке прашине. О постојању воде на Месецу такође се спекулише. У периоду 2009-2010, научници су обелоданили податке о постојању молекула воде на Месецу, у виду чистих кристала леда. Осим леда, уочен је и својеврстан „испарљиви облак” састављен од метана, амонијака, водоника, угљен диоксида и угљен монооксида, као и натријума и живе.

Температура око Месечевог екватора варира у распону од минус 170° С током ноћи до плус 130° С током дана; у појединим дубоким кратерима близу Месечевих полова температура је скоро константна и износи екстремних минус 240° С.

Утицај Месеца на живи свет Земље

Месец има значајан утицај на биљни и животињски свет на Земљи, као и на бројне процесе у природи. Биолошки ритмови који прате Месечеве мене, циркалунарни ритмови, имају утицај на биологију и физиолошке процесе, раст, размножавање и исхрану многих живих организама (инсеката, водоземаца, гмизаваца, птица, сисара), као и биљака и гљива.

Истраживања су показала да Месец као оријентир и средство за навигацију користе бројни ноћни инсекти, укључујући мраве, ухоложе, мољце и тврдокрилце. „Месечева” светлост је веома важан фактор који утиче на понашање животиња активних у току ноћи, нарочито птица и сисара (глодари, звери, слепи мишеви). Многе биљке и животиње живе у зони плима и осека (корали, шкољке, пужеви, морски јежеви, ракови, птице, морске корњаче, мангрова вегетација).

Научна истраживања указују на то одговорност за утицај Месеца на људско понашање сноси мелатонин, хормон који код људи утиче на циклус сна и будног стања.

Истраживања Месеца

Досадашња истраживања Месеца заснивају се на телескопским опажањима, мерењима из орбиталних летелица, геолошким анализама лунарних узорака, као и резултатима сеизмичких и геофизичких испитивања.

У периоду 1969-1972, обављено је шест мисија са људском посадом у оквиру програма Аполо под руководством НАСА, које су имале за циљ да истраже и сниме Месечеву површину и сакупе узорке Месечевог тла. Материјал, који је прикупљен са шест локација на Месецу у оквиру програма Аполо обухвата више од 2000 узорака, који се чувају у трезорима свемирског центра Џонсон у Хјустону, Тексас.

Совјетски Савез је такође спровео бројна истраживања у оквиру свог програма Луна. У периоду 1959-1976, лансиране су 24 свемирске летелице са задатком да прикупе информације о Месецу и његовој околини, не само у научне сврхе већ и за планирање будућих лунарних мисија, укључујући и мисије са људском посадом.

Поред Сједињених Држава и Совјетског Савеза у трку за освајање Месеца упустиле су се и Јапан, Кина, Јужна Кореја, Индија, Европа али и неки приватни конзорцијуми.

Изложба ће бити праћена стручним вођењем и радионицама за децу, а бројни интерактивни садржаји учиниће ову изложбу додатно занимљивом.

Реализација изложбе је у сарадњи са Музејом Југославије. Студио за сценографију Skills Division је израдио моделе и макете на изложби. Изложбу су подржали Дунав осигурање и Атом партнер. Изложба ће бити отворена до краја јануара 2020.

Особе за контакт:

Милош Јовић, аутор, виши кустос, 011 3442 149, 064 88 44 677, milos.jovic@nhmbeo.rs

Александра Савић, музејски саветник, односи си јавношћу, 011 3442 149, 063 1011 949
aleksandra.savic@nhmbeo.rs

Радно време Галерије сваког дана (зимско време) и 10-21 час (летње време), понедељком затворено, четвртком улаз слободан у периоду 10- 12 сати. Доступно за особе са посебним потребама.

Улазнице: породична улазница 200 дин., одрасли 100 дин., групе 80 дин. (за најављене групне посете обезбеђено стручно вођење кроз изложбу), пензионери 50 дин. Бесплатно за децу до 7 година, лица са посебним потребама и њихове пратиоце, као и студенте (уз индекс).

Најава групних посета на телефон/ факс: + 381 11 3284 317 или е-маилом: galerija@nhmbeo.rs

С поштовањем,
Природњачки музеј



Природњачки музеј
Београд

Природњачки музеј
11000 Београд, Његошева 51
тел. +381 11 3442265, факс . +381 11 3446580
e-mail: nhmbeo@nhmbeo.rs

nhmbeo.rs